

МИСТЕЦЬКА ОСВІТА ТА РОЗВИТОК ТВОРЧОЇ ОСОБИСТОСТІ

Збірник наукових праць

Випуск 10

Міністерство освіти і науки України
Uniwersytet Rzeszowski
Wydział Muzyki
Рівненський державний гуманітарний університет
Інститут мистецтв

МИСТЕЦЬКА ОСВІТА ТА РОЗВИТОК ТВОРЧОЇ ОСОБИСТОСТІ

Збірник наукових праць

Випуск 10

Рівне – 2023

Редакційна колегія:

Сверлюк Я.В. – доктор педагогічних наук, професор, директор Інституту мистецтв Рівненського державного гуманітарного університету;

Олексюк О.М. – доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри теорії та методики музичного мистецтва Інституту мистецтв Київського університету ім. Бориса Грінченка;

Павелків Р.В. – доктор психологічних наук, професор, заслужений працівник освіти України, академік АН ВШ України, перший проректор Рівненського державного гуманітарного університету;

Пелех Ю.В. – доктор педагогічних наук, професор, заслужений працівник освіти України, академік Національної академії наук вищої освіти України, проректор з науково-педагогічної роботи, європейської інтеграції та інновацій;

Mirosław Dymon – Dr. hab., prof. Uniwersytet Rzeszowski Wydział Muzyki.

Лісова С.В. – доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри теорії та методики професійної освіти Рівненського державного гуманітарного університету;

Потапчук Т.В. – доктор педагогічних наук, професор кафедри теорії та методики дошкільної і спеціальної освіти Прикарпатського національного університету імені В. Стефаника;

Джус О.В. – доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри професійної освіти та інноваційних технологій Прикарпатського національного університету імені В. Стефаника;

Рибалко Л.С. – доктор педагогічних наук, професор кафедри освітології та інноваційної педагогіки Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди;

Прокоччук В.І. – кандидат педагогічних наук, доцент кафедри гри на музичних інструментах Інституту мистецтв Рівненського державного гуманітарного університету;

Добровольська Р.О. – доктор філософії PhD, старший викладач кафедри вокально-хорової підготовки, теорії та методики музичної освіти Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського;

Клепар М. В. – заслужений працівник культури України, доктор педагогічних наук професор кафедри початкової освіти Прикарпатського національного університету імені В. Стефаника;

Лупаренко С.С. – доктор педагогічних наук, професор кафедри освітології та інноваційної педагогіки Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди.

*Рекомендовано вченою радою Рівненського державного гуманітарного університету
(протокол № 6 від 29.06.2023 р.)*

Мистецька освіта та розвиток творчої особистості : зб. наук. пр. /
М 656 Uniwersytet Rzeszowski wydział Muzyki, Рівнен. держ. гуманіт. ун-т,
Ін-т мистецтв. – Рівне : Волин. береги, 2023. – Вип. 10. – 200 с.

ISBN 978-617-8260-06-4

Збірник наукових праць присвячений актуальним питанням професійної підготовки фахівців мистецького напрямку. Висвітлюються сучасні методологічні підходи розвитку творчої особистості студентів, охарактеризовано особливості музично-педагогічної діяльності.

Для викладачів і студентів мистецьких навчальних закладів, науковців й працівників в галузі музичної педагогіки та мистецтвознавства.

УДК 7.071.5

ЗМІСТ

РОЗДІЛ I.

Теорія і методологія мистецької освіти

<i>Димченко С.С.</i> Виконання текстологічних засобів музичної виразності (сучасних прийомів гри міхом) і їх роль у формуванні професійних якостей студентів-баяністів.....	5
<i>Овсіюк Н., Коханська С.</i> Особливості розвитку професійної культури майбутніх фахівців музичного мистецтва.....	17
<i>Кузик В.В., Крись О.П.</i> Розвиток вокально-хорових навичок учасника дитячого хору.....	24
<i>Сверлюк Я., Онищук В.</i> Сучасні вектори професійної підготовки диригента оркестрового колективу.....	31
<i>Сулержук А.А., Гумінська О.О.</i> Творча діяльність на індивідуальних заняттях в дитячій музичній школі.....	40
<i>Ужвинський М.Ю., Онищук Н.В.</i> Цифрові мистецькі технології як основа електронного музичного інструментарію.....	50
<i>Шинкарук А.В., Крись О.П.</i> Розвиток технічних навичок учнів-баяністів середніх класів дитячої музичної школи.....	56

РОЗДІЛ II.

Сучасні виміри мистецтвознавства

<i>Колосюк С.В.</i> Використання ефектів звуку в кіно та телебаченні: історія та сучасні тенденції.....	65
<i>Мельничук С.Ф.</i> Музичне мистецтво в ракурсі викликів сьогодення: мистецтвознавчий аналіз.....	73
<i>Маковінська О., Ніколайчук І.</i> Вплив релігії на формування європейської органної культури.....	80
<i>Олійник Ю.Д., Мазур Д.В., Заходякін О.В.</i> Постаць Оксани Герасименко в сучасному бандурному мистецтві.....	86
<i>Пастушенко А.С.</i> Українська пісня в контексті світової музичної культури.....	94
<i>Турчин Г.</i> Художньо-виразні функції духових, струнних та ударних інструментів українського народного оркестру.....	102
<i>Ужвинський М.Ю., Ді Чжунге, Лі Цінжу.</i> Функції музики та шумів в театральній звукорежисурі.....	110
<i>Филищук М., Панцюк В.</i> Регтайм як інструментальна форма раннього джазу.....	118
<i>Харитон І.М.</i> Творча фонема українського хорового диригента, педагога Володимира Пекаря.....	124
<i>Chepishko O., Mazur D., Zakhodiakin O.</i> Genesis of flamenco guitar art.....	132

РОЗДІЛ III.

Методика музичного навчання і виховання

<i>Буцяк В.І., Мазур Д.В., Сінкевич А.О.</i> Ігрові форми організації музично-ритмічної діяльності школярів	139
<i>Кондрачук Д.Р.</i> Музично-творчий розвиток дошкільників засобами інструментального музикування	145
<i>Павлюк О.В., Крусь О.П.</i> Елементарне музикування: історія, сучасний досвід.....	153
<i>Рибак С.А., Гумінська О.О.</i> Розвиток музичної грамотності на уроках мистецтва в 5-6 класах ЗЗСО.....	163
<i>Ткачук А.Ю., Гумінська О.О.</i> Розвиток емоційно-ціннісного ставлення до музики учнів 5-6 класів.....	172
<i>Крижановська Т.І., Холод К.С.</i> Поліський фольклор як чинник активізації професійного інтересу майбутнього вчителя мистецтва.....	181
<i>Крижановська Т.І., Янкевич М.І.</i> Музичний розвиток підлітків засобами бандурного мистецтва.....	188
Про авторів	196

РОЗДІЛ II. СУЧАСНІ ВИМІРИ МИСТЕЦТВОЗНАВСТВА

УДК 78.01-029:7-043.84
<https://orcid.org/0009-0006-0204-4164>

Колосяк С.В.

ВИКОРИСТАННЯ ЕФЕКТІВ ЗВУКУ В КІНО ТА ТЕЛЕБАЧЕННІ: ІСТОРІЯ ТА СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ

Анотація. Метою статті є дослідити історію формування та розвиток звукових ефектів в кіно та телебаченні. Проаналізувати вплив ефектів звуку на враження глядачів та сучасні тенденції використання звуку. Розкрити важливість звукового дизайну у створенні атмосфери та емоційного ефекту для глядача, проаналізувати вплив нових технологій на підвищення імерсивності суб'єкта при перегляді відео чи прослуховуванні матеріалу.

Дана наукова стаття присвячена історії та сучасним тенденціям використання ефектів звуку в кіно та телебаченні. Автор аналізує еволюцію звукового дизайну від початкового кінематографа до сучасних технологій, зосереджуючись на ролі звуку у створеній атмосфері та підсиленому емоційному ефекті для глядачів. Дослідження впливу нових технологій, таких як Dolby Atmos та IMAX, на створення потрібної атмосфери.

Описуючи детально історію розвитку звукових ефектів у кіно та телебаченні автор розкриває та описує творців, їх винаходи та технічні інновації, які сприяли створенню реалістичної звукової обстановки. Огляд сучасних тенденцій використання ефектів звуку, такі як використання динамічного звукового діапазону та обробка звуку в режимі реального часу.

Використання різноманітних звукових ефектів в залежності від жанру та стилю кіно. З яких складових формується звуковий ефект, міксування на перший погляд не сумісного, гра з динамікою, формування штучних та електронних звуків, що в загальному полотні дає повноцінний витвір мистецтва.

Ключові слова: історія звуку, звукові ефекти, музичне мистецтво, електроніка.

Abstract. The utilization of sound effects in the realm of film and television has undergone a remarkable evolution throughout the course of history. This topic aims to provide a comprehensive overview of the historical and contemporary tendencies in the field of sound design, with a particular emphasis on the ways in which sound has been utilized to enhance the narrative structure and heighten the immersive experience of the audience. To analyze the impact of sound effects on the audience's impressions and current trends in the use of sound. To reveal the importance of sound design in creating an atmosphere and emotional effect for the viewer, to analyze the impact of new technologies on increasing the subject's immersion when watching a video or listening to the material.

From the early days of silent cinema to the present-day era of cutting-edge sound design techniques, the use of sound effects has undergone numerous transformations. This topic seeks to contextualize the historical development of sound effects, tracing the evolution of technologies and techniques that have enabled the creation of increasingly complex soundscapes in audiovisual productions.

Describing in detail the history of the development of sound effects in film and television, the author reveals and describes the creators, their inventions, and technical innovations that contributed to the creation of a realistic sound environment. An overview of current trends in audio effects, such as the use of dynamic audio range and real-time audio processing.

This scientific article is devoted to the history and current trends in the use of sound effects in film and television. The author analyzes the evolution of sound design from early cinema to modern technology, focusing on the role of sound in creating atmosphere and heightened emotional impact for viewers. Exploring the impact of new technologies such as Dolby Atmos and IMAX on creating the right atmosphere.

What components are used to form a sound effect, mixing seemingly incompatible things, playing with dynamics, and forming artificial and electronic sounds, which in the overall picture gives a full-fledged work of art.

The use of sound effects has gone through several phases, from the early days of silent films to the current era of sophisticated sound design. This topic covers the history of sound effects in film and television, including the development of technology and techniques that have allowed for more complex soundscapes. It also explores current trends in sound design, including the use of immersive audio technologies and the increasing importance of sound in virtual reality experiences.

Keywords: history of sound, sound effects, musical art, electronics.

Постановка проблеми. Звук, як відомо, є основним засобом художньо-емоційного впливу на слухачів та важливою складовою кіно та телебачення. Вже століть музика була присутня в суспільстві та в усіх видах мистецтва, від релігійних церемоній до театру та епічної поезії. Останнім супутнім жанром музики є кіномузика, і вона розглядається як жанр, виділений з інших. Ідея поєднання кінофільмів зі звуком така ж стара, як і винахід самого кіно. Обидва є ключовими складовими для створення фільму. Розгляд історії його використання в кіно та телебаченні, та вивчення сучасних тенденцій його використання, зокрема за допомогою нових технологій, таких як Dolby Atmos та IMAX.

Метою статті є проаналізувати вплив ефектів звуку на враження глядачів та дослідити історію, сучасні тенденції використання звуку в кіно та телебаченні. Розкрити важливість звукового дизайну у створенні атмосфери та емоційного ефекту для глядачів, проаналізувати вплив нових технологій на підвищення імерсивності для глядачів.

Аналіз досліджень. Стаття зосереджена на вивченні еволюції звукових ефектів та звукового оформлення. Ґрунтовні наукові пошуки в цій галузі здійснено композитором-музикознавцем Чіоне, М., критиком та естетом Б. Джей Джонс., режисером Френсісом Форд Коппола., музикознавцями Корганов Т., Фролов І., Висвітлення різних підходів до використання звуку в

кіно та телебаченні, зокрема, використання звукових ефектів для створення атмосфери та підсилення емоційного ефекту для глядачів дослідженою режисером Ейзенштейном С. М., та теоретиками музики Ричков К. Н., Усовою А. М.

Виклад основного матеріалу. Звукові ефекти у кіно та телебаченні допомагають передати емоції, створити атмосферу та посилити вплив на глядача. «Естетичне» твердження Мішеля Чіоне, що звукові ефекти можуть бути використані для створення атмосфери та відчуття місця, додаючи глибину та реалістичність зображенню (Чіоне, 1994). Наприклад, звук крику птаці, шарудіння листя, скрегіт коліс, ляск дверей, звуки пострілів, грому чи шепіт вбивці – всі ці звукові ефекти створюють атмосферу і дозволяють глядачеві глибше відчувати сюжет фільму чи телесеріалу.

Ранні експерименти та перші застосування звуку. Перші експерименти з використанням звуку в кіно та телебаченні розпочалися ще наприкінці 19 століття. Деякі з цих експериментів включали використання грамофону або інших звукозаписних пристроїв для синхронізації звуку з картинкою, тоді як інші експерименти включали використання звукових ефектів, що створюються вручну на місці зйомок. Перші спроби додати звук до фільмів були невдалими через технічні обмеження та низьку якість звуку. Однак з появою нових технологій звукозапису та звукового монтажу звук став невід'ємною частиною кінематографічного процесу.

У 1927 році вийшов перший звуковий фільм "Співак джазу" студії Warner Bros, який відкрив нову еру в історії кіно, як пише в роботах Г. Кінга. Він став проривом у технології звукозапису та відкрив нові можливості для створення звукових ефектів, які допомогли покращити реалістичність та атмосферу фільмів. З того часу використання звукових ефектів у кіно та телебаченні стало все більш популярним та широко поширеним. Ранні експерименти та перші спроби використання звуку в кіно та телебаченні стали відправною точкою для розвитку звукових технологій та створення нових звукових ефектів, які продовжують використовуватись у кіно та телебаченні до сьогодні

Першим повнометражним фільмом із синхронним звуком став "На шоу" (1929) режисера Алана Кроссленда, який був знятий на звуковій камері, створеній компанією Western Electric. З цього моменту звук став наймовірніше важливим елементом у кіно та телебаченні, що доповнює образи на екрані та допомагає глядачеві глибше поринути в історію.

Однак, на початку звукової ери, звук у фільмах та телепередачах був далеко не таким, як ми знаємо його сьогодні. Режисери та звукорежисери були змушені експериментувати та знаходити нові способи використання звуку, щоб зробити його більш ефективним та відповідним їх баченню.

Музична та візуальна складові кінотвору співіснують, взаємодіючи та доповнюючи одне одного, завдяки чому і досягається органічний синтез. Один з головних параметрів, який визначає характер співвідношення

музичного компоненту та візуального ряду, є функція, яку виконує музика в окремо взятому епізоді та у фільмі загалом. Якщо режисер використовує музику як інструмент створення певного емоційного фону, її роль обмежується ілюстрацією, емоційним доповненням візуального ряду. Якщо ж музикою необхідно розкрити певний образ чи явище, створити «новий вимір» сприйняття, вона стає авторським коментарем. З розвитком кіно роль музики в ньому активно змінювалася – від повної залежності, підпорядкованості візуальній дії музика завоювала позицію самостійного художньо-драматургічного елементу. Стандартні музичні шаблони, які вирізнялися одноманітністю та сприймалися як «другосортний» музичний продукт, переродилися в новаторські музично-композиційні рішення, різноманітні у стильовому та технічному аспектах. Існує чимало теорій, що розглядають характер зв'язків між музичною та візуальною сферами фільму. Першим, хто спробував їх систематизувати, був режисер та теоретик кіно Сергій Ейзенштейн. У 1928 році С. Ейзенштейн разом з Г. Александровим та В. Пудовкіним створили «Заявку. Будуще звукової фільми» (Ейзенштейн, 1964. 567 с.), наукову роботу, в якій було задекларовано два 42 принципи співвідношення музики та візуального ряду: синхронний та контрапунктичний («звукозоровий контрапункт»). До синхронних явищ теоретики зарахували всі епізоди, де музика виступає в своїй звичній ролі – вмотивовано звучить у кадрі. Звукозоровий контрапункт натомість об'єднав всі типи використання музики поза кадром – від ілюстрації до музичного коментаря.

Як звукові ефекти можуть вплинути на емоційну реакцію глядача. У кіно та телебаченні ефекти мають величезне значення для створення емоційної реакції глядача. Вони можуть спричинити різні почуття, такі як страх, тривогу, радість, хвилювання, а також допомогти передати настрій та атмосферу.

Емоційні епізоди та характеристики стануть головних персонажів у фільмах часто зображають часто музичні лейтмотиви підкреслюючи важливі ноти в образі персонажів. Так, наприклад, у фільмі “Польоти уві сні та на яву” 1982 р. Балайний внутрішній дисонанс головного героя Сергія, який втратив сенс у житті та переживає гнітючі переживання, починаючи робити дивні речі та приймати складні рішення. Ці стани зображені двома лейтмотивами: спокійною та мінорною баладою з нисхідним рухом акордів, та жвавим, енергійним танцем. На протязі фільму супровід змінюється у залежності від історії. Усова А. пояснює, що музичними засобами передається постійна мінливість внутрішнього світу Сергія, його нездатність пересилити себе і змінитися до кращого. (Усова, 2015 с. 33–42.)

Ключові досягнення майстрів в галузі звукових ефектів. Можна виділити безліч світових імен, які завдяки своїм експериментам розвивали і розвивають звук в кіно досі. З початку використання звуку в кіно та телебаченні було багато людей, які зробили свій внесок у розвиток звукових ефектів та створили безліч унікальних та неповторних звукових ефектів.

Одним із перших мейкерів у галузі звукових ефектів був Дуглас Шеплей, який був відомий своїми роботами у фільмах "Казабланка" та "Хрещений батько". Він також був першим, хто використав ефекти у звуці для створення відчуття простору та обсягу у кіно.

Іншим важливим мейкером у галузі звукових ефектів був Бен Бернс, який працював у студії Уолта Діснея. Він винайшов безліч унікальних речей, які були використані у мультфільмах та фільмах студії Діснея. Він також виступав творцем ефектів для фільму "Конг: Острів черепа" та "Зоряні війни: Нова надія". Джордж Лукас також зробив важливий внесок у цю область за допомогою створення фільму "Зоряні війни", в якому було використано безліч унікальних звуків, створених його командою. Іншими важливими мейкерами в області є Уолтер Мур, який творив палітру звучання для фільму "Той, що біжить по лезу", і Ренді Том для фільму "Термінатор 2: Судний день".

Одним із ключових майстрів у галузі звуку кіно та телебаченні є Уолтер Мірш. Він працював над безліччю знакових фільмів, таких як "Зоряні війни", "Індіана Джонс" та "Рейдери втраченої картини", де він творив звук для екшн-сцен, а також звуковий дизайн для техніки та транспорту. Мірш був також одним із перших, хто використовував цифрову технологію для створення звукового фону, включаючи голосові ефекти для діалогових сцен.

Американський дослідник та автор Браян Джей Джонс виділяє ще одного із провідних мейкерів звукових ефектів Бена Берта (Джей Джонс. 2019. 150 с.), який творив палітру звуку "Зоряні війни" та "Індіана Джонс". Бертт відомий своєю здатністю створювати реалістичні ефекти із незвичайних джерел, таких як запис звуків моторів старих автомобілів та скрипу пластинок.

Тенденції у використанні звукових ефектів у різних жанрах (бойовик, жахи, фантастика). На думку дослідників Т. Корганова та І. Фролова, основним фактором, який впливає на характер співвідношення музичного і звукового ряду, є роль музики у загальній драматургії кінотвору (Корганов Т., Фролов І. 1964, с. 58). І внутрішньокадрова, і закадрова музика, на думку дослідників, виконують у фільмі певну драматургічну функцію. Наприклад, вмотивована музика може створювати певну атмосферу, виступати характеристикою навколишнього середовища чи навіть цілої епохи. Вона перебуває у тісному зв'язку з показаною ситуацією. Закадрова музика виступає як елемент суб'єктивний. Будь-які варіанти поєднання музики та зображення визначаються відповідно до того, яка з двох форм застосовується.

Жанр бойовик часто використовує звук для створення напруги та підвищення драматичності сцен. Один з основних трюків – це створення звукового дизайну для бійки чи бою, який робить глядачів майже фізично відчувати кожен удар та удар. Один із найпопулярніших звуків у жанрі

бойовик – це звук удару. Це може бути удар кулаком, ногою, зброєю чи іншими предметами. Звук удару має бути достатньо реалістичним, щоб глядач відчув його силу та енергію. Для цього використовуються різні елементи, такі як гучний удар об поверхню, металеві звуки, скрипи і вибухи.

Іншим важливим аспектом звукового дизайну бойовиків є ефекти, які створюють атмосферу бою. Це може включати звуки стогонів, криків, гарчання, звуків дихання, звуків дорогоцінного каміння та інших елементів, які допомагають передати відчуття залучення глядача в те, що відбувається на екрані.

Нарешті, з появою нових форматів кінопоказу, таких як IMAX та Dolby Atmos, звукові ефекти продовжують розвиватися та дивувати глядачів своєю реалістичністю та глибиною. IMAX створений у 1960-х роках та є одним із найбільших форматів кіноекранів у світі. Ідея виникає у тому, щоб зробити зображення на екрані якомога більшим та реалістичним. Фільми, створені у форматі IMAX, мають великий розмір екрану та високу якість зображення. Dolby Atmos – це звукова технологія, яка була випущена в 2012 році. Замість того, щоб мати лише кілька каналів звуку, як у звичайній стереосистемі, Dolby Atmos має до 128 каналів звуку. Звук може простягатися як вертикально, так і горизонтально, що додає аудіо більшої глибини і простору.

Жанр жахів є одним з найпопулярніших і довгоживущих жанрів кіно. Звук відіграє важливу роль у створенні атмосфери страху та напруги для глядачів. Останніми роками у жанрі жахів можна побачити кілька основних тенденцій використання звукових ефектів.

Перша тенденція – це використання несподіваних звуків. У жанрі жахів звук може бути використаний не тільки для створення напруженості, але і для несподіваних моментів, що лякають. Звуки, які на перший погляд можуть здатися звичайними, можуть бути використані в несподіваних місцях, щоб викликати жах у глядачів. Наприклад, звук кришталю кісток або скрип дверей може бути використаний для створення атмосфери жаху.

Ось кілька прикладів неочікуваного використання звуку у фільмах жахів:

"Сімейка Адамсів" (1991): У цій комедії жахів звуковий дизайнер Гордон Уїтні зробив великий акцент на звуках, які викликають гадіння та відразу. Наприклад, звук, який видає руку, коли вона висувається з каналізаційного люка, або звуки її, яку їдять персонажі фільму.

«Чужий» (1979): У цьому культовому фільмі звуковий дизайнер Бен Берт використав свій унікальний підхід, відмовившись від традиційних ефектів. Таким чином, він створив звуки чужого, використовуючи ефект чинезвичних об'єктів та предметів, наприклад, звуковий дихання чужого був створений за записом звуків водних насосів та звукового газу.

Друга тенденція – це використання просторового звуку. За допомогою сучасних технологій у жанрі жахів можна створювати більш реалістичні речі, що посилюють відчуття знаходження всередині сцени. Так,

наприклад, звук скреготу металу в тісному приміщенні може бути створений таким чином, щоб глядачі відчували його реальність та жах.

Третя тенденція – це використання музики для створення напруженості. Музика може використовуватися для створення атмосфери страху та напруги під час кульмінаційних моментів. Деякі композитори, такі як Джон Карпентер або Денні Елфман стали відомі завдяки своїм звуковим доріжкам для фільмів жахів.

Четверта тенденція – це використання ефектів для покращення сюжету. Звук може використовуватися для покращення деяких моментів у сюжеті, наприклад, для підкреслення деяких деталей або щоб допомогти глядачеві зрозуміти, що відбувається на екрані.

Жанр фантастики, як і будь-який інший жанр, вимагає від звукових мастрів створення унікальної атмосфери та підтримки сюжету. Однак, на відміну від бойовиків та жахів у фантастичних фільмах часто використовуються речі для створення звукових пейзажів, які не існують у реальному світі.

Однією з ключових тенденцій роботи у фантастичних фільмах є створення звукових пейзажів, які відображають світ майбутнього або інші планети. Це може включати звуки машин, які не існують в реальному житті, звуки лазерів і футуристичних зброї, а також звуки машинного навчання та штучного інтелекту. Наприклад, у фільмі "Зоряні війни" ефекти відіграють важливу роль у створенні унікальної атмосфери. Звуки світлових мечів, лазерних гармат та зіркових кораблів допомагають глядачеві поринути у світ фантастики та відчути дії персонажів (Джей Джонс. 2019. 278-280 с.).

Висновки. Отже, щоб зрозуміти наскільки велику роль відіграють звукові ефекти у створенні атмосфери, зміцненні сюжету та посиленні емоційної реакції глядача у кіно та телебаченні, потрібно дослідити як саме історично звук почав використовуватись у кіно і як швидко став невід'ємною частиною кінематографічного процесу. Необхідно розібратись в сучасних звуко-дизайнерських технологіях, які дозволяють створювати більш реалістичний та цікавіший саунд дизайн. Співставити силу минулого теперішнього та проаналізувавши цей шлях поглянути в майбутнє жанрів кіно та звуку. Підтверджуючи цю думку Ф.Ф. Копполо зазначає: "Мене завжди цікавило поняття часу, оскільки тільки кінематограф і музика володіють повним контролем над часом. В кіно можна прокрутити назад, вперед, ускоритися, притормозити. Музика існує одночасно в просторі, в сенсі гармонії, і в часі: вона може міняти темп, повторювати мотиви і т.д." (Копполо, (2021). с. 99).

Загалом використання звукових ефектів у кіно та телебаченні є важливим аспектом виробництва і може значно вплинути на успіх фільму чи шоу. Перспективи подальших досліджень вбачаємо у розкритті методики розвитку художнього мислення, яке відкриває нові можливості для створення більш захоплюючого звуку та посилення емоційної реакції глядача.

Список використаної літератури

Чіоне, М. (1994). Аудио-бачення: Звук на екрані. Видавництво Колумбійського університету. 239 с.

Френсіс Форд Коппола.(2021). Живе кіно і техніка його виробництва. 208 с.

Усова А. М. Звуковой дизайн в кино: проблема теоретического осмысления в музыкальной науке // Київське музикознавство : зб. наук. пр. Вип. 51 : Культурологія та мистецтвознавство. Київ, 2015. С. 33–42.

Эйзенштейн С. М. Избранные произведения : в 6 т. Т. 2 / сост. П. М. Аташева, Н. И. Клейман, Ю. А. Красовский, В. П. Михайлов. Москва : Искусство, 1964. 567 с.

Рычков К. Н. Музыка в современном коммерческом кинематографе США: проблемы истории и теории : автореф. дис. ... канд. искусствоведения : 17.00.02 / Моск. гос. консерватория им. П. И. Чайковского. Москва, 2013. 30 с.

Корганов Т., Фролов И. Кино и музыка. Москва : Искусство, 1964. 350 с.

Б. Джей Джонс. Джордж Лукас. Шлях Джеда, 2019, 480 с.

References

Chione, M. (1994). Audio-bachennia: Zvuk na ekrani [Audio-batch: Sound on the screen]. Vydavnytstvo Kolumbiiskoho universytetu. 239 s.

Frensis Ford Koppola.(2021). Zhyve kino i tekhnika yoho vyrobnytstva [Live the cinema and the technique of their production]. 208 s.

Usova A. M. Zvukovoi dyzain v kyno: problema teoretycheskoho osmysleniya v muzykalnoi nauke [Sound design in cinema: the problem of theoretical understanding in musical science]. // Kyivske muzykoznavstvo : zb. nauk. pr. Vyp. 51 : Kulturolohiia ta mystetstvovoznavstvo. Kyiv, 2015. S. 33–42.

Эйзенштейн С. М. Yzbrannyye proyzvedeniya : v 6 t. Т. 2 [Selected works: in 6 volumes. Т. 2]. / sost. P. M. Atasheva, N. Y. Kleiman, Yu. A. Krasovskiy, V. P. Mykhaïlov. Moskva : Yskusstvo, 1964. 567 s.

Рычков К. Н. Музыка в современном коммерческом кинематографе США: проблемы истории и теории : автореф. дис. ... канд. искусствоведения [Music in modern commercial cinema in the USA: problems of history and theory: author. dis. ... cand. art criticism] 17.00.02 / Mosk. gos. konservatoryia ym. P. Y. Chaikovskoho. Moskva, 2013. 30 s.

Korhanov T., Frolov Y. Kyno y muzyka.[Cinema and music. Moskva : Yskusstvo], 1964. 350 s.

B. Dzhei Dzhons. Dzhordzh Lukas. Shliakh Dzheda [George Lucas. Way of Dzhed], 2019, 480 s.

•

Наукове видання

**МИСТЕЦЬКА ОСВІТА
ТА РОЗВИТОК ТВОРЧОЇ ОСОБИСТОСТІ**

Збірник наукових праць

Випуск 10

Відповідальний за випуск
Сверлюк Ярослав Васильович

Технічний редактор
Віталій Власюк

*Редакційна колегія не завжди поділяє погляди авторів,
висвітлені у збірнику.
За достовірність фактів, точність цитат та можливі помилки
повну відповідальність несуть автори опублікованих матеріалів.*

Підписано до друку 30.06.2023 р. Формат 60x84 1/16. Папір офсет.
Гарнітура «Times». Друк офсет. Ум. друк. арк. 11,62. Наклад 100 пр. Зам. 50.
Видавництво «Волинські обереги».

33028 м. Рівне, вул. 16 Липня, 38; тел./факс: (0362) 62-03-97;
e-mail: oberegi97@ukr.net

Свідоцтво про внесення до Державного реєстру суб'єкта
видавничої справи ДК № 270 від 07.12.2000 р.

Надруковано у друкарні видавництва «Волинські обереги».